

Uitwerking Pensioenakkoord: voor ‘Zwaar Werk’ is het ronduit ondermaats

Het sectorbestuur van FNV Havens heeft met verbazing en afschuw kennis genomen van de instemming met de “uitwerking van het pensioenakkoord” door een meerderheid van het FNV Ledenparlement. Al eerder beging CNV dezelfde fout door deze uitwerking van het akkoord goed te keuren. Op de werkvloeren in de havensector is de woede groot. Zowel havenwerkers lid van FNV Havens of van CNV zijn boos op hun vakbondsonderhandelaars op centraal niveau. En terecht!

Werknemers met zwaar werk zijn wederom compleet genegeerd. Dat was ook al het geval een jaar geleden, toen het eerste akkoord gesloten werd. Toen werd nog met veel branie door de onderhandelaars gezegd dat voor werknemers met zwaar werk echt dingen bereikt waren en dat dit bij de verdere uitwerking van het akkoord duidelijker zou worden. “ De sectoren die voorop hebben gelopen in de strijd en die zwaar werk hebben, zullen goed bediend worden”, aldus Elzinga en Busker.

Vertegenwoordigers van FNV Havens hebben zich van hun goede kant laten zien. Zowel kaderleden als bestuurders van FNV Havens hebben zich volledig ingezet binnen FNV ingestelde klankbordgroepen, om hun input met betrekking tot “zwaar werk regelingen” te leveren en zo tot een goede uitwerking van het akkoord te komen. Maar er werd niet geluisterd en de feitelijke uitwerking van het akkoord – het overleg van vakbonden met werkgevers en overheid – had zijn eigen beloop. De inbreng vanuit de klankbordgroepen was daarin niet herkenbaar.

FNV Havens stond overigens niet alleen in de pogingen om echt iets te regelen voor leden met zwaar werk.

Ook vertegenwoordigers van andere sectoren zoals de Bouw, Brandweer, Zorg, Vlees waren kwaad over het stelselmatig negeren van onze ideeën en oproepen.

Wat waren de afspraken in het pensioenakkoord van 2019 en hoe zijn ze uitgewerkt?

Laten we dan met een “succesje” beginnen.

In het pensioenakkoord werd afgesproken dat voor alle werknemers, ongeacht hun leeftijd, evenveel pensioenpremie moet worden betaald. FNV Havens heeft meteen gezegd dat onze “verzekerde regelingen” met een premie die oploopt naarmate je ouder wordt, daarbij buiten beschouwing moesten blijven. Met “iedereen dezelfde premie” zouden oudere werknemers namelijk worden benadeeld en het repareren van die schade zou miljoenen kosten. Die miljoenen kun je beter gebruiken om eerder stoppen met werken mogelijk te maken.

Bij de uitwerking van het pensioenakkoord is – op het laatste moment – besloten dat verzekerde regelingen – althans de komende jaren – worden uitgezonderd van die verplichting om één premiepercentage te hanteren. Dat maakt de weg vrij voor onderhandelingen met de bedrijven om eerder stoppen met werken te gaan regelen.

Maar helaas is dit eigenlijk het enige “goede nieuws”.

RVU-heffing

Met veel bombarie werd een jaar geleden aangekondigd dat drie jaar eerder stoppen met werken voorafgaand aan de AOW-leeftijd weer mogelijk was. Maar alleen voor werknemers die uiterlijk in 2028 met AOW gaan. Het kabinet is bereid om over de eerste € 21.200 bruto per jaar die de werkgever aan de werknemer betaalt, geen RVU-boete te heffen. Dit kost het kabinet dus niks. Als een werkgever meer betaalt, moet over de rest wel RVU-heffing betaald worden. Dat levert dus nog steeds geld op voor het kabinet. Er wordt door het kabinet geen cent geïnvesteerd om mensen met zwaar werk tegemoet te komen.

Werkgevers hebben trouwens ook niks beloofd. Per CAO moet worden geregeld dat de werkgever überhaupt een bedrag aan de werknemer meegeeft.

En dan de hoogte van het bedrag dat boetevrij kan worden betaald: een uitkering op bijstandsniveau. De rest moet je uit je eigen pensioenpot bijleggen. En die pot wordt de laatste jaren voor je AOW dan niet meer gevuld. Allemaal dingen die we een jaar lang hebben geroepen, maar die op geen enkele manier in de uitwerking van het pensioenakkoord zijn opgelost.

Inzetten van toeslagen om eerder te kunnen stoppen

“Toeslagen voor onregelmatig en zwaar werk kunnen voortaan belastingvrij worden gespaard voor eerder stoppen”, meldde FNV vorig jaar aan de leden, in de aanbiedingsbrief bij het referendum over het pensioenakkoord. Dat was toen al niet waar (wat zacht gezegd bedenkelijk is) en ook in de uitwerking daarvan is er niets van terecht gekomen. Mensen met zwaar werk zijn misleid.

De enige optie die wordt geboden is dat werknemers hun toeslag in kunnen zetten voor extra pensioen. Dat is ook sparen, maar niet belastingvrij. En dat kan nu ook al, als je het geld tenminste kunt missen. Maar ja, het kabinet wil “nu eenmaal” niets veranderen aan het belastingtarief op dergelijke toeslagen en FNV heeft er bepaald geen strijdpunt van gemaakt.

FNV Havens heeft dit voorjaar nog een voorstel voor een betere (fiscale) regeling uitgewerkt en gepresenteerd namens de klankbordgroepen van bestuurders en kaderleden vanuit verschillende sectoren. Er is niets mee gedaan.

Verlofsparen

Het pensioenakkoord van 2019 bevatte de afspraak dat werknemers tot 100 weken verlof mogen sparen, zodat ze dat aan het eind van hun loopbaan kunnen gebruiken om eerder te stoppen. Ook deze afspraak werd als een belangrijk resultaat voor werknemers met zwaar werk gepresenteerd.

FNV Havens heeft al voor het referendum, maar ook gedurende het afgelopen jaar gewezen op de praktijk. Als een werknemer al bereid is elk jaar minder verlof op te nemen dan het aantal dagen dat hij krijgt, kan hij jaarlijks hooguit 5 tot 10 dagen sparen. Reken maar uit hoe lang je moet werken (zonder je jaarlijkse verlof op te maken) voordat je dan die 100 weken bij elkaar gespaard hebt.

Ondertussen moet je hopen dat je werkgever blijft bestaan (wat alleen in overheidssectoren enigszins zeker is) en wisselen van baan brengt ook risico's met zich mee.

€ 800 miljoen voor knelpunten

Gedurende vier jaar wil het kabinet € 200 miljoen per jaar beschikbaar stellen voor “duurzame inzetbaarheid” en : het oplossen van knelpunten”. Dat was de afspraak in 2019 waar werknemers met zwaar werk zich mee rijk konden rekenen. In de uitwerking heeft het kabinet nog eens € 200 miljoen extra toegezegd, waardoor het totaalbedrag € 1 miljard is.

Volstrekt onduidelijk is welke sectoren en welke werknemers kunnen gaan profiteren van deze (niet structurele) toeschietelijkheid van het kabinet. Vanuit de klankbordgroepen is geopperd dat deze gelden alleen beschikbaar zouden moeten zijn voor sectoren en bedrijven waarin in de cao's zwaar werk-afspraken zijn gemaakt. Maar die suggestie zien we bij de uitwerking niet terug. Er wordt een grote hand geld gestrooid, en de sociale partners in alle sectoren zullen als meeuwen gaan strijden om hun deel te bemachtigen. De brutaalste meeuw zal de grootste buit maken.

Onderzoek uittreden na een aantal dienstjaren

Er zou volgens het pensioenakkoord 2019 onderzocht worden of het mogelijk is om mensen eerder te laten stoppen, als zij 45 jaar hebben gewerkt. Heel veel mensen die zo lang werken, hebben ook nog een zwaar beroep gehad. Het onderzoek loopt nog. De eerste signalen zijn dat de creativiteit van alle betrokkenen vooral wordt aangewend om te bedenken waarom dit niet kan, in plaats van na te denken over hoe wel iets volgens dit uitgangspunt kan worden geregeld.

Kortom

De uitwerking van het pensioenakkoord is uitermate teleurstellend voor alle leden die hoopten dat er iets geregeld zou worden voor mensen die 24/7 de economie en de maatschappij draaiende houden. Ook in tijden van corona, zeggen we er een jaar na de totstandkoming van het akkoord dan bij. Bij de uitwerking is vooral nagedacht over hoe kortingen kunnen worden voorkomen voor alle werknemers en ex-werknemers die deelnemer zijn in pensioenfondsen. Door geen harde pensioentoezegging meer te doen, maar een "verwachting" uit te spreken. Allemaal goed en wel, maar de inzet om voor leden met zwaar werk te regelen dat zij eerder dan de steeds stijgende AOW-leeftijd kunnen stoppen, is daarbij veronachtzaamd. Er is wel gedaan alsof het belangrijk was, maar er is niet geleverd. Er is binnen FNV gevraagd om mee te denken, maar er is niet geluisterd. Leden met zware beroepen, die echt eerder wilden kunnen stoppen en die om die reden de ruggengraat vormden van de pensioenacties in het voorjaar van 2019, komen bedrogen uit.

Maar FNV Havens gaat verder. Wij zijn volop bezig om te onderzoeken hoe wij met de nodige creativiteit het beste van de huidige situatie kunnen maken. Waar een wil is, is een weg. Maar het gaat niet vanzelf. Daar hebben wij jullie straks keihard bij nodig.

We zullen de handen ineem moeten slaan om de onderhandelingen in de havensector met succes af te ronden. Wij denken momenteel hard na, en zullen per subsector tot voorstellen komen die wij met onze leden gaan bespreken.

Ben je nog geen lid, maar wil je wel meepraten over zo'n regeling 'Eerder stoppen met werken in jouw subsector', meld je dan aan als lid bij FNV Havens (www.fnvhavens.nl). Wij zijn er voor de leden.

Met solidaire groet,

Koen Keehnen - voorzitter Sectorraad Havens

Ray Fase - secretaris Sectorraad Havens

Rotterdam, 4 juli 2020